

Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek (PRAG)

PRIPREMILE:

Sanja Lončar-Vicković,
Zlata Dolaček-Alduk

Projekt Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek (akronim PRAG) jedan je od projekata koji se na hrvatskim sveučilištima provode u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., unutar prioritetne osi Obrazovanje i cjeloživotno učenje Europskoga socijalnog fonda (ESF)

Projekt PRAG počeo se provoditi 9. ožujka 2020. i traje tri godine. U cijelosti se financira sredstvima iz ESF-a u iznosu od 414.811,85 eura (3.128.294,52 kuna). Osnovni je cilj projekta povećanje zapošljivosti završenih studenata Građevinskoga i arhitektonskoga fakulteta Osijek (GRAFOS) uz istodobno jačanje kompetencija nastavnika i svih službi Fakulteta vezanih uz provedbu stručne prakse i razvoj karijera. Taj se cilj postiže suradnjom

Fakulteta i građevinskoga sektora u kreiranju realnoga i u praksi prihvatljivoga studija građevinarstva. Projekt ujedno studentima GRAFOS-a omogućava stjecanje izravnoga radnog iskustva tijekom studija kroz provedbu stručne prakse na prijediplomskim studijima građevinarstva i arhitekture.

Najvažnije aktivnosti projekta PRAG jesu provedba stručne prakse za 250 studenata GRAFOS-a i izrada novoga,

moderniziranoga studijskog programa prijediplomskoga sveučilišnoga studija građevinarstva u kojemu se stručna praksa izvodi kao obvezni predmet. Uz te glavne, ostale aktivnosti u sklopu projekta uključuju edukaciju fakultetskih nastavnika i administratora za provedbu stručne prakse, edukaciju mentora stručne prakse iz gospodarstva, posjete studenata gradilištima i građevinskim poduzećima u Hrvatskoj, izradu završnih i diplomskih radova u suradnji s građevinskom praksom, praćenje i analizu zapošljivosti diplomiranih studenata GRAFOS-a, anketiranje poslodavaca o završenim studentima GRAFOS-a, opremanje laboratorija, predavanja gostujućih predavača, radionice, konferencije i okrugle stolove.

Voditeljica projekta prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk organizirala je rad projektnoga tima u četiri radne skupine koje čini 27 djelatnika GRAFOS-a i 20 vanjskih dionika iz gospodarstva. Uloga je vanjskih dionika zastupanje potreba poslodavaca i tržišta rada iz sektora građevinarstva u definiranju i vrednovanju poželjnih ishoda učenja stručne prakse. Svaka radna skupina bavila se različitim aspektima organiziranja i provedbe stručne prakse. Prva radna skupina izradila je program stručnoga usavršavanja mentora iz prakse vezan uz unaprjeđenje mentorskih vještina stručnjaka iz prakse. Druga radna skupina osmislila je model stručne prakse i izradila temeljne dokumente za njezinu provedbu. Treća radna skupina izradila je pravilnike koji čine organizacijski i pravni okvir provedbe stručne prakse, a četvrta radna skupina organizirala je provedbu stručne prakse za 150 studenata preddiplomskih sveučilišnih studija građevinarstva i arhitekture te urbanizma i za stotinu studenata diplomskoga sveučilišnoga studija građevinarstva.

Šest mjeseci po završetku projekta PRAG,

Gradilište obnove crkve sv. Franje Asiškog u Zagrebu, travanj 2022.

Održivi model stručne prakse na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek

PRAG

Razdoblje provedbe projekta: 36 mjeseci (od 9.3.2020. do 9.3.2023.)
 Ukupna vrijednost projekta: 3.128.294,52 kuna
 EU sufinanciranje projekta: 3.128.294,52 kuna

Projekt je sufinanciran Europskim unijom iz Europskog socijalnog fonda.

Novi Otkor Arhitekture, Inženjeringa i Organizacije Građevinarstva i Arhitekture Fakultet Osijek
 Faculty of Civil Engineering and Architecture Osijek
 Valjeva Praga 3 • 31000 Osijek, Hrvatska • <http://www.glo.unios.hr>

početkom akademske 2023./2024., GRAFOS pokreće novi studijski program prijediplomskoga sveučilišnog studija građevinarstva koji prvi put uključuje predmet *Stručna praksa* na trećoj godini studija. To je ujedno najvažniji trajni rezultat projekta tijekom kojega je taj studijski program definiran, usvojen i certificiran. Pokretanju studija prethodile su mnoge pripremne radnje te su izrađeni priručnik i pravilnik o stručnoj praksi GRAFOS-a koji definiraju organizacijski i pravni okvir stručne prakse na Fakultetu. Dodatno je u sklopu projekta nastavno i

nenastavno osoblje GRAFOS-a educirano za organizaciju i provedbu stručne prakse, a ustrojeno je i novo fakultetsko tijelo pod nazivom Odbor za stručnu praksu, čiji je djelokrug rada planiranje, provedba i unaprjeđenje modela provedbe stručne prakse. Sastavni dio Programa stručnog usavršavanja inženjera građevinarstva GRAFOS-a postao je Program stručnog usavršavanja mentora stručne prakse. Tijekom projekta 25 polaznika sudjelovalo je u pilot-projektu provedbe stručnoga usavršavanja mentora. Kvaliteta mentorskih zadataka i ostvareni ishodi

stručne prakse potvrdili su potrebu i opravdanost toga programa.

Također, deset građevinskih tvrtki koje su bile aktivno uključene u provedbu projekta PRAG odabrano je za prve stručne baze GRAFOS-a. Sve te promjene provedene su kako bi se uspješni rezultati projekta održali i tijekom svakodnevnoga funkcioniranja Fakulteta.

U sklopu projekta nabavljena je oprema neophodna za provedbu stručne prakse za stotinu studenata na gradilištu i pedeset studenata u projektantskim uredima i uredima javne uprave na godinu (stotinu kompleta zaštitne opreme, uključujući prsluke i zaštitne kacige, te pedeset prijenosnih računala). Time je omogućena i financijska održivost stručne prakse u idućemu razdoblju. Za sve studente, polaznike stručne prakse, organizirano je osposobljavanje za rad na sigurnan način. U sklopu projekta među mentorima i studentima provedeno je anketno istraživanje radi prikupljanja relevantnih informacija o provedbi i održivosti toga modela stručne prakse i provjere kvalitete različitih aspekata provedbe stručne prakse (trajanje, način mentoriranja i namjera daljnega mentoriranja, jasnoća uputa za prijavu i pisanje dnevnika stručne prakse i slično) kako bi se procijenila održivost uspostavljenoga modela stručne prakse i dobile smjernice za njegovo unaprjeđenje. Što se tiče studenata, dodatni je cilj bio procijeniti njihovo zadovoljstvo različitim aspektima stručne prakse poput oblika mentoriranja i vremena provedenog u radu s mentorom te percepciju stručne prakse u kontekstu mogućnosti zapošljavanja. Mentori su kao najčešći odgovor na pitanje što vide kao osobnu korist od mentoriranja studenata odgovarali "prepoznavanje potencijalnih budućih zaposlenika", a studenti su većinom izražavali visoku razinu slaganja s tvrdnjom da je stručna praksa povećala njihove mogućnosti zapošljavanja. Na temelju toga može se zaključiti da stručna praksa ima pozitivne učinke na daljnje zapošljavanje studenata zbog unaprjeđenja kompetencija, ali i zbog korisnih kontakata s potencijalnim poslodavcima. Na temelju pozitivnih komentara studenata o znanjima i vještinama koje su

Gradilište tunela Podmurvice na državnoj cesti DC403, lipanj 2022.

stekli tijekom stručne prakse te pozitivnih komentara mentora nameće se zaključak da je takav model stručne prakse održiv, koristan i primjenjiv. Rezultati provedenoga istraživanja sugeriraju da bi u budućnosti bilo korisno unaprijediti

organizacijske aspekte stručne prakse, ponajprije produljiti njezino trajanje. Na kraju treba istaknuti da je ukupan broj studenata, nastavnika, predstavnika službi Fakulteta, građevinskih tvrtki i institucija, predavača i voditelja radioni-

ca koji su sudjelovali u projektu prešao broj od 1200 sudionika. Najvažniji segment toga impresivnog broja čini ipak 250 studenata i 106 poslodavaca koji su zajedno provodili stručnu praksu. Najveći broj stručnih praksi realiziran je na području Osječko-baranjske županije (59 %), Grada Zagreba i Zagrebačke županije (15 %) te Vukovarsko-srijemske županije (14 %). Prema izvješćima mentora, poslovi koje su studenti obavljali tijekom stručne prakse (projektant suradnik, pomoćnik inženjera gradilišta, pomoćnik nadzornoga inženjera, suradnik voditelja projekta, rad u ispitnome laboratoriju) pokrivaju i opće i specifične ishode učenja stručne prakse, što upućuje na zaključak da su poduzeća u kojima su studenti obavljali praksu primjereni za postizanje ishoda učenja te da su mentori dobro pripremljeni i motivirani. Njihova su zajednička iskustva, prikupljena iz anketa, zapisa u dnevnicima stručne prakse, evaluacijskih obrazaca i razgovora, toliko pozitivna i motivirajuća da su i prije završetka projekta potaknula intenzivno umrežavanje Fakulteta i tržišta rada.

Gradilište dionice autoceste A5 Beli Manastir – Osijek – Svilaj, poddionica Most Halasica – Beli Manastir, listopad 2021.

Gradilište podvoznjaka u Ulici Sv. L. B. Mandića u Osijeku, veljača 2022.